Sosiale Wetenskappe: Geskiedenis · Graad 7

Kolonisering van die Kaap en konflik op die grense

TOTAAL
78
PUNTE

Kwartaal 3–4 | 6 vrae | KABV-gerig

NAAM EN VAN _____ KLAS _____ DATUM _____

Instruksies

1. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings. Beantwoord al die vrae.
2. Beantwoord al die vrae op die vraestel self, in die spasies wat voorsien word.
3. Gebruik die BRONNE om die vrae te beantwoord waar die vraag dit vra.
4. Skryf netjies en leesbaar. Werk wat nie gelees kan word nie, kan nie gemerk word nie.
5. Dink mooi en skryf volledige antwoorde.
6. Hierdie vraestel dek die werk van Kwartaal 3 en Kwartaal 4. Vraestel 1 dek die werk van Kwartaal 1 en Kwartaal 2.

Vraag	Onderwerp	Punte	Behaal
1	Kolonisering van die Kaap, 17de en 18de eeu	15	
2	Gevolge van die Nederlandse nedersetting: slawe, Hugenote en trekboere	20	
3	Britse oorname en die gevolge	15	
4	Die uitbreidende grens: grond, sendingstasies en die /Xam	8	
5	Die grens: verset, handel en sendelinge	11	
6	Die Groot Trek	9	
	Totaal	78	
	Persentasie		%

Gratis voorbeeld · druk en deel dit gerus

Hierdie toets is ’n gratis voorbeeld van MeerkatSkool. Druk dit gerus vir jou kind en deel dit met ander ouers en onderwysers. Vra ons oor die volledige boekie met al die toetse en memo’s: meerkatskool.co.za of WhatsApp 066 462 7629. Hierdie voorbeeld mag nie verkoop word nie.

Afdeling A

1 Kolonisering van die Kaap, 17de en 18de eeu

15 punte

Bestudeer Bron A en beantwoord die vrae wat volg.

BRON A · DIE VERVERSINGSPOS

Die Nederlandse Oos-Indiese Kompanjie het in 1652 'n pos aan die Kaap gestig. Die doel was nie 'n kolonie nie, maar 'n stopplek: skepe op pad na die Ooste moes vars water, groente en vleis kan kry om skeurbuik te voorkom.

Die plan was dat die Kompanjie self die kos sou produseer. Dit het nie gewerk nie. Binne tien jaar is grond aan vryburgers gegee om te boer, en die pos het begin uitbrei.

Die Kompanjie het ook mense uit Indonesië, Indië, Madagaskar en Mosambiek as slawe na die Kaap gebring om op die plase en in die huise te werk.

Die inheemse Khoikhoi het aanvanklik vee met die Kompanjie verruil. Namate die vryburgers meer weiland en waterbronne oorgeneem het, het daardie verhouding versleg.

'n Verslag oor die eerste dekades aan die Kaap.

1.1 Afrika-boere wat sorghum en giers (manna) verbou het, het hulle in die ooste van Suid-Afrika gevestig en nie in die Suidwes-Kaap nie. Verduidelik waarom. **(2)**

1.2 Waarom het die Kompanjie 'n stopplek aan die Kaap nodig gehad? **(3)**

1.3 Verduidelik waarom die pos begin uitbrei het al was dit nooit die plan nie. **(3)**

1.4 Noem DRIE van die plekke waarvandaan mense as slawe na die Kaap gebring is, en sê watter werk hulle moes doen. **(3)**

1.5 Verduidelik hoe en waarom die verhouding tussen die Khoikhoi en die nedersetting verander het. **(4)**

2 Gevolge van die Nederlandse nedersetting: slawe, Hugenote en trekboere

20 punte

Bestudeer Bron B en beantwoord die vrae wat volg.

BRON B · SLAWE AAN DIE KAAP

Slawe aan die Kaap het van sonop tot sononder op plase en in wingerde, in die Kompanjie se Slawelosie en in huise in Kaapstad gewerk. Hulle kon enige tyd gekoop en verkoop word, en gesinne is dikwels uitmekaar gemaak wanneer 'n plaas of huishouding verkoop is.

'n Slaaf het 'n geskrewe pas nodig gehad om te reis. 'n Slaaf wat ongehoorsaam was, kon met 'n sweep geslaan of in kettings gesit word.

Baie slawe het weggeloop. Sommige het jare lank in die berge by Kaap Hangklip weggekruip. Ander het stadig gewerk, gereedskap gebreek of plaasgeboue aan die brand gesteek. In 1808 het sowat 300 slawe na Kaapstad opgeruk om hul vryheid te eis. Soldate het hulle gestuit, en die leiers is tereggestel.

'n Verslag oor slawerny aan die Kaap, 1652–1834.

2.1 Waarom is slawe na die Kaap gebring? **(2)**

2.2 Hoe is slawe na die Kaap gebring? **(2)**

2.3 Gebruik Bron B. Gee DRIE voorbeelde van hoe dit was om 'n slaaf aan die Kaap te wees. **(3)**

2.4 Gebruik Bron B en jou eie kennis. Noem TWEE maniere waarop slawe aan die Kaap teen slawerny verset het, en verduidelik TWEE gevolge (uitwerkings) van hul verset. **(4)**

2.5 Verduidelik hoe slawe gehelp het om die godsdiens Islam en die Afrikaanse taal aan die Kaap te vorm. **(3)**

2.6 Wie was die Franse Hugenote, waarom het hulle in 1688 na die Kaap gekom, en waarvoor word hulle onthou? **(3)**

2.7 Beskryf die leefwyse van die trekboere wat in die 1700's die binneland in getrek het. **(3)**

Samewerking en konflik op die grense

3 Britse oorname en die gevolge

15 punte

BRON C · DIE KAAP WORD BRITS

Brittanje het die Kaap in 1795 beset en dit in 1806 permanent oorgeneem. Die belangstelling was strategies: die Kaap beheer die seeroete na Indië.

Onder Britse bewind is Engels die amptelike taal van die howe en die regering gemaak. Baie inwoners kon nie in daardie taal 'n saak stel nie.

In 1820 is ongeveer vierduisend Britse setlaars na die oostelike grens gebring. Hulle is grond belowe wat volgens Brittanje leeg was. Dit was nie leeg nie.

Slawerny is in 1834 in die hele Britse Ryk afgeskaf. Eienaars is vergoed; die mense wat vrygestel is, het niks ontvang nie en moes nog vier jaar as "vakleerlinge" werk.

(Voorbeeldbronne vir hierdie toets geskryf, gegrond op die geskiedenis van die tydperk.)

3.1 Waarom het Brittanje in die Kaap belanggestel? **(2)**

3.2 Verduidelik watter uitwerking die taalbeleid op gewone inwoners gehad het. **(3)**

3.3 Die bron sê die grond wat aan die 1820-setlaars belowe is, "was nie leeg nie". Verduidelik wat dit beteken en watter gevolge dit gehad het. **(4)**

3.4 Slawerny is in 1834 afgeskaf, maar die bron noem twee dinge wat die vryheid beperk het. Noem albei en verduidelik waarom dit onregverdig was. **(4)**

3.5 Andries Stockenström (1792–1864) was 'n koloniale amptenaar op die oosgrens. Wie was hy, en waarvoor word hy onthou? **(2)**

4 Die uitbreidende grens: grond, sendingstasies en die /Xam

8 punte

4.1 Soos die trekboere die binneland in getrek het, het die Khoikhoi en San hul grond verloor. Noem TWEE gevolge hiervan vir hulle. **(2)**

4.2 Genadendal is in 1738 gestig. Wie het dit gestig, en hoe het dit Khoikhoi gehelp wat hul grond verloor het? **(3)**

4.3 Wat het Wilhelm (William) Bleek en Lucy Lloyd gedoen, en waarom is hul werk vandag belangrik? **(3)**

5 Die grens: verset, handel en sendelinge

11 punte

5.1 Wie was hoofman Maqoma, en waarvoor word hy onthou? **(2)**

5.2 Noem TWEE redes waarom daar konflik op die oosgrens van die Kaapkolonie was. **(2)**

5.3 Die Kora en die Griekwa het op die noordgrens handel gedryf. Noem TWEE soorte goedere wat daar verruil is. **(2)**

5.4 Watter rol het sendelinge soos Robert Moffat op die grens gespeel? Gee EEN manier waarop hulle gehelp het en EEN manier waarop hulle die lewens van gemeenskappe ontwrig het. **(3)**

5.5 Teen ongeveer 1820 het Tswana-dorpe met klipmure, soos Kaditshwene en Molokwane, tussen 4 000 en 20 000 mense gehad. Net Kaapstad was so groot. Noem TWEE goedere wat die Tswana met die Kora en Griekwa verhandel het, en sê wat die grootte van hierdie dorpe vir ons vertel. **(2)**

6 Die Groot Trek

9 punte

6.1 Noem DRIE redes waarom die Boere in die 1830's uit die Kaapkolonie weggetrek het. **(3)**

6.2 Die Groot Trek het ander gemeenskappe in die binneland geraak. Verduidelik hoe. **(3)**

6.3 Wat was 'n INBOEKSELING, en wat sê dit vir ons oor arbeid in daardie tyd? **(3)**

Totaal **78 punte**

Gratis vasvrae

Klaar met hierdie toets? Oefen verder aanlyn!

Meer as 12 000 gratis vrae vir Graad 4 tot 7, in elke vak en volgens KABV. Na elke antwoord kry jou kind ’n kort verduideliking. Geen registrasie nodig, en dit werk op ’n foon.

meerkatskool.co.za

Skandeer met jou foon om dadelik te begin

’n Klein versoek van ons

Baie dankie dat jy MeerkatSkool ondersteun! Ons is ’n klein Suid-Afrikaanse besigheid, en elke vraestel is met groot sorg saamgestel.

Hierdie toets en memo is ’n gratis voorbeeld: deel dit gerus met ander ouers en onderwysers. Vra ons oor die volledige boekie: meerkatskool.co.za of WhatsApp 066 462 7629.

Dankie!
Die MeerkatSkool-span

Gratis vasvrae
meerkatskool.co.za

E-pos
info@meerkatskool.co.za

WhatsApp en oproepe
066 462 7629

Help ons verbeter

Kry jy ’n fout in hierdie toets? WhatsApp ons dadelik. Ons maak dit binne 24 uur reg en stuur vir jou die nuwe weergawe.

Skandeer om ons te WhatsApp · 066 462 7629